

PRIJEVOD:

STRATEŠKI PLAN industriAll Europe za razdoblje 2021. – 2023.

IZGRADNJA OPORAVKA ZA SVE

Snažan glas za industrijske radnike u Europi

Svjedoci smo najgore gospodarske i socijalne krize od 1930-ih nakon izlaska iz neviđene globalne pandemije. Kao industrijski sindikalisti, naš glavni cilj je boriti se za snažne mjere gospodarske i socijalne politike kako bismo zaštitili zdravlje, radna mjesta, dohodak i uvjete rada. Učinak pandemije ubrzava postojeće strukturne promjene u mnogim industrijskim sektorima, bilo zbog potrebnog klimatskog djelovanja ili digitalizacije, dok u drugima zaustavlja rad. Iako ovo nesumnjivo za neke predstavlja savršenu oluju, postoje i potencijalne mogućnosti za razvoj inovativnih industrijskih politika koje bi uz potrebnu političku volju mogle podržati održiviji industrijski oporavak.

Temeljna radnička prava na organiziranje, kolektivno pregovaranje i poduzimanje kolektivnih akcija pod napadom su u cijeloj Europi i širom svijeta. To je neprihvatljivo i zajedno ćemo se boriti za obranu ovih temeljnih prava.

Kao rezultat mobilizacije i stručnosti sindikata, poslodavci i vlade uključili su sindikate u razvijanje i provođenje odgovora na hitnu situaciju izazvanu virusom Covid-19, ali sve više guraju sindikate u stranu kada je riječ o pregovorima o oporavku na razini poduzeća i država članica, a kolektivno pregovaranje i pravo radnika na suodlučivanje se ne poštuju. Borba za povratak i jačanje radničkih i demokratskih prava koja su potkopana u nekim zemljama i tvrtkama naš je glavni prioritet. Nikada prije nije bila tolika potreba za snažnim, jedinstvenim glasom radnika u Europi, industriAll Europe mora se suočiti s izazovima koje postavlja ova pandemija i dubljim strukturnim promjenama koje su u tijeku u borbi protiv klimatskih promjena i digitalizacije.

Potreban nam je istinski europski odgovor, uz aktivnu uključenost socijalnih partnera, koji je ambiciozan i usmjeren kako bi imao značajan makroekonomski utjecaj i kako bi pomogao izbjeći daljnju socijalnu štetu, vratiti povjerenje i stvoriti važne multiplikacijske učinke, dok istovremeno poštuje i integrira principe UN-ovih Održivih ciljeva razvoja, Pariški sporazum i europski Zeleni plan. Planovi oporavka moraju pridonijeti izbjegavanju asimetričnog oporavka (jer neke države, regije i / ili sektori imaju više fiskalnog prostora od drugih za potporu oporavku) i tako promicati unutarnju koheziju i solidarnost. Nadalje, fondovi za oporavak moraju doprinijeti postizanju otpornijem društvu jednakosti s pomoću podrške skupinama u nepovoljnijem položaju, investiranjem u kvalitetne javne usluge i osiguranjem da nitko ne ostane zaboravljen.

Bez usklađenog i koordiniranog vladinog djelovanja širom Europe, sve je jasnije da će dugoročna šteta od pandemije promijeniti mnoge živote na gore. Točnije, pogoršat će postojeće nejednakosti, između i unutar zemalja, jer se privilegirani zaštićuju od njezinih pogubnih učinaka, dok se najranjiviji ljudi i regije u Europi bore da ne propadnu kroz ekonomske provalije koje se sve više šire. Pandemija

je nerazmjerno utjecala na žene, migrante i prekarne radnike. Žene su već kažnjene razlikom u plaći u odnosu na muškarce, i vrlo su često isključene iz tržišta rada kao što se u kontekstu krize njihova radna mjesta češće smatraju manje potrebnima. Situacija s prihodima, kao i s pristupom zaštiti zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu za ranjive skupine na tržištu rada i u društvu moraju se poboljšati. Ukoliko se ne suprotstavimo rastućim nejednakostima, poticanim dekadama neoliberalizma bez kontrolnih politika, pružit će sjeme za populizam i ksenofobiju. Ekonomske nejednakosti povećat će temeljna oštećenja društvene strukture Europe kroz porast siromaštva u svim njegovim oblicima, depopulaciju i deindustrijalizaciju.

Kriza izazvana virusom CoVid-19 nerazmjerno je utjecala na mlade radnike i pripravnike. Mnogi mladi ljudi iznenada su se našli sa suspendiranim ili prekinutim ugovorima o radu ili naukovanju i bez drugih mogućnosti za započinjanje profesionalne karijere. Mladi su radnici uglavnom zaposleni na određeno vrijeme, mnogi su agencijski radnici ili su zapeli u netipičnim oblicima rada s ograničenom ili nikakvom socijalnom zaštitom. Hitno je potreban adekvatan odgovor kako bi se spriječila šteta koja je nepopravljiva. Zajedno moramo spriječiti gubitak sljedeće generacije industrijskih radnika.

Jedina sigurnost za mnoge je neizvjesnost u narednim mjesecima. Stoga ovaj Strateški plan za industriAll Europe utvrđuje ključna strateška razmišljanja i akcije za naš kolektivni rad, istovremeno prepoznajući da organizacija mora biti fleksibilna prema nepredviđenim događajima. Pandemija i njezine posljedice rastežu sindikalne resurse do krajnjih granica jer se restrukturiranje poduzeća temeljeno na krizi nadovezuje i ubrzava šire strukturne promjene uzrokovane digitalizacijom, klimatskim promjenama i neregulirane globalizacije. Oporavak mora biti osiguran za sve. Industrijski sindikati u Europi obvezuju se proaktivno pristupiti osiguranju da se to dogodi.

Sve poduzete aktivnosti moraju imati središnji cilj: jačanje kolektivnog glasa radnika u strateškim odlukama na razini poduzeća, sektorskoj, nacionalnoj i europskoj razini radi provođenja prava i ispunjavanja naših zajedničkih zahtjeva; jačanje glasa naših sindikata članica prema kreatorima politika i poslodavcima u tu svrhu, kroz stručnost, razmjenu prakse i artikuliranje zajedničkih zahtjeva i djelovanja.

Stoga je Strateški plan industriAll Europe za razdoblje 2021. - 2023. usmjeren na postizanje 5 prioriteta:

1. Snažan glas radnika zahtijeva jake sindikate na radnom mjestu

Kako se nesigurnost oko duljine pandemije nastavlja, sindikati imaju ključnu ulogu u ublažavanju nesigurnosti i zaštiti radnika, a istovremeno se suočavaju s novim izazovima održavanja veza s članovima i kohezije unutar radne snage. Također postoje mogućnosti za sindikate u novom kontekstu: za inovacije, korištenje novih tehnologija za potporu dijalogu na radnom mjestu i s radnicima koji rade izvan svoje zemlje te za organizaciju novih članova koji se brinu o zdravlju i sigurnosti na radu i sigurnosti posla. To se mora shvatiti i prihvatiti.

Iako su opstruirani u mnogim zemljama tijekom prošle financijske krize, socijalni dijalog, kolektivno pregovaranje i sudjelovanje radnika dokazali su svoju vrijednost u borbi protiv pandemije. Zajednička rješenja u zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika, njihovih prihoda i radnih mjesta, pronađena su na svim razinama. Kako se sve više prepoznaje vrijednost kolektivnog pregovaranja, sindikati članice industriAll Europe moraju se nastaviti mobilizirati kako bi ojačali sustave kolektivnog pregovaranja i osigurali da pružaju pravedna i kolektivna rješenja za sve.

Ovi alati nisu samo bitni za rješavanje hitnih slučajeva, već su i temeljni za primjenu pravednih strategija oporavka. Poštivanje slova i duha zakona EU-a o informiranju, savjetovanju i sudjelovanju

radnika nije uvijek osigurano, niti su sankcije dovoljno učinkovite i snažne da obeshrabre nepoštivanje propisa.

S obzirom da multinacionalne tvrtke ignoriraju nacionalne granice i sve više mogu iskorištavati nekoherentnu socijalnu i fiskalnu pravnu stečevinu EU-a, kao i rupe u zakonu EU-a, broj tvrtki koje u EU imaju samo poštanski sandučić se povećava, a prava radnika se lako zaobilaze. Potrebna je akcija kako bi se ponovno potvrdila važnost sindikata i alata za industrijske odnose. Doista, bit će nemoguće obnoviti naše industrije bez zalaganja i doprinosa radne snage.

Stoga će industriAll Europe:

- a) Oslanjati se na iskustvo kampanje industriAll Europe „Zajedno na poslu“ kako bi se podržala šira kampanja izgradnje snage sindikata i jačanja alata za industrijske odnose na razini sektora i kompanije, na nacionalnoj razini i širom EU-a, u „novom normalnom“ kontekstu: „Svako radno mjesto sa sindikatom. Svaki radnik u Sindikatu“;
- b) Podržati sindikate članice u učlanjivanju i organiziranju većeg broja članova, uspostavljanju kolektivnih ugovora, uključujući i obraćanje tvrtkama u sektorima s niskim obuhvatom kolektivnih ugovora, s posebnom pažnjom na radna mjesta u novim industrijama (zbog digitalizacije i ozelenjavanja industrije) i razmjenu iskustava u organiziranju „novog normalnog“ svijeta rada u okviru Organizacijskog programa industrijske Europe;
- c) Obraniti autonomiju socijalnih partnera na svim razinama i obnoviti sustave kolektivnog pregovaranja gdje je to potrebno, kritički ocjenjujući formalne prepreke slobodi udruživanja, kolektivnog pregovaranja i prava na štrajk, prozivajući napade na sindikat;
- d) Pregledati i ojačati prakse prekogranične pravne zaštite i umrežavanja sindikata članova promicanjem Pakta solidarnosti industriAll Europe;
- e) Rebalansirati fokus strukturnih reformi udaljavanjem od dereguliranja tržišta rada, promicanjem područja od društvene važnosti kao što su vještine, sustavi kolektivnog pregovaranja, sigurni ugovori o radu; stvaranjem pozitivne i predvidljive investicijske klime za kompanije i dobrim javnim upravljanjem i djelotvornim javnim institucijama;
- f) Promicati, predstavljeno kampanjom „Moja unija. Moja prava“, kolektivne odgovore na pokušaje individualizacije prava na radu, zahtijevajući veću političku potporu kolektivnom pregovaranju, kako od institucija EU-a, tako i od nacionalnih vlada (npr. jačanjem socijalnih kriterija u javnoj nabavi). Kampanja za pravo na sektorsko pregovaranje u europskim zemljama u kojima postoje ograničenja i proaktivna obrana ugroženih sektorskih kolektivnih ugovora;
- g) Poticati regionalne mreže kolektivnog pregovaranja u proizvodnim industrijama;
- h) Razviti i promovirati proaktivne sindikalne strateške industrijske vizije na sektorskoj razini i kod predstavnika sindikata na razini poduzeća i ERV-ova;
- i) Poboľšati promicanje i podršku uspostavljanju ERV-ova i uključivanja radnika u SE-ima, kao i u kompanijama koje se spajaju preko granica, i zalagati se za pregovaranje o dalekosežnim i kvalitetnim sporazumima koji se temelje na obvezujućim smjernicama industriAll Europe i alatima industriAll Europe za pregovaranje, kako bi upravljali i previdjeli promjene koje su u tijeku;
- j) Dalje razvijati alate za bolje osnaživanje predstavnika sindikata u multinacionalnim tvrtkama, članova ERV-ova i SE-WC-ova savjetima i naputcima o aktivnom rješavanju aktualnih pitanja (npr. ažuriranjem obvezujućih smjernica za pregovore o EWC-u ili SE-u, ili objavljivanje praktičnih preporuka o restrukturiranju, Brexitu, digitalizaciji, dekarbonizaciji, jednakim mogućnostima itd.);

k) Nastaviti pozivati na značajno pravno poboljšanje preinačene Direktive o ERV-u, uključujući uspostavljanje učinkovitih, odvratajućih i razmjernih sankcija;

l) Stvoriti, kad god je to moguće i relevantno, uvjete za zaključivanje europskih sporazuma s kompanijama, koji uspostavljaju poštena rješenja za sve, na temelju internog postupka za pregovore na razini kompanije, koji pruža jasna i demokratska pravila za pregovore u multinacionalnim kompanijama;

m) Braniti europski model korporativnog upravljanja zasnovan na zajedničkoj arhitekturi transnacionalnih prava na informiranje, savjetovanje i zastupanje u korporacijskim upravama i koji promiče da kompanije djeluju u zajedničkom interesu radnika i društva i baveći se širim odgovornostima kompanija izvan interesa njihovih dioničara (uključujući uvođenje obvezne dubinske analize ljudskih prava, zaštite okoliša i zdravlja i sigurnosti, te jačanje pravnih okvira za društvenu odgovornost poduzeća).

2. Snažan glas za radnike kako bi se postigla dobra radna mjesta u snažnim i održivim europskim industrijama

Razvoj pametnih, čistih i inovativnih industrijskih aktivnosti u Europi ključan je za promicanje gospodarskog rasta, stvaranje dodane vrijednosti za društvo i potpora rastu produktivnosti. Štoviše, ambiciozna industrijska politika ključna je za svaku dobru strategiju zapošljavanja jer doprinosi održavanju i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta za industrijske radnike koja mogu privući i zadržati mlade radnike.

Pandemija je razotkrila svojstvene slabosti proširenih globalnih lanaca vrijednosti i važnost domaće industrijske proizvodnje. Na taj je način ojačano ponovno poticanje proizvodnje i osiguranje industrijske suverenosti s pomoću regionalnih, kraćih opskrbnim lancima. Nadalje, ova je kriza stvorila rupturu koja zahtijeva državnu intervenciju kako bi se izbjegao ekonomski kolaps - potreba za ponovnom izgradnjom ubrzala je ulaganje u čiste tehnologije i podržala pomak predviđen zelenim sporazumom EU-a.

Digitalizacija može znatno poboljšati komparativne prednosti europske proizvodnje i razviti aktivnosti u novim industrijskim sektorima, a time zaštititi ili čak stvoriti industrijska radna mjesta, ako je pravilno regulirana i dogovorena. S druge strane, primjena digitalnih tehnologija dramatično mijenja svijet rada s velikim utjecajem na količinu i kvalitetu radnih mjesta.

Nevidljiva ruka tržišta razotkrivena je kao mit, a potreba za jakim industrijskim strategijama postala je zajednički cilj politike. Posebno je Zeleni plan EU-a svjesna politička intervencija u tržišne snage, pa stoga političari imaju izravnu odgovornost za pravednu tranziciju i dekarbonizaciju bez deindustrijalizacije. Radnici imaju vitalnu ulogu u upravljanju ovim politikama kako bi osigurali stvaranje, transformiranje i održavanje dobrih radnih mjesta u industriji. IndustriAll Europe ne smije pasti u obrambenu poziciju u vezi industrijske politike - sindikati moraju iskoristiti prilike stvorene krizom za promjenu ekonomskog i socijalnog modela proizvodnje i potrošnje.

Stoga će industriAll Europe:

a) provoditi kampanje za snažnu i održivu europsku industrijsku strategiju u središtu EU-a i za nacionalne planove i programe oporavka, sa sektorskim mapama puta i mapama puta za lance vrijednosti i konkretnim akcijama, te za izbjegavanje masovne deindustrijalizacije u Europi i gubitka industrijske imovine i kapaciteta;

- b) zalagati se za uključivanje Zelenog plana, uključujući i tzv. paket za cilj od 55%, u europsku industrijsku politiku koji će razviti industrijske lance vrijednosti s niskim udjelom ugljika i izbjeći poremećaje u regijama i sektorima u kojima se teško smanjuju emisije;
- c) javni fondovi moraju imati provedive mjere za socijalnu pravednost povezane s javnom potporom privatnim tvrtkama, kroz jamstva za buduća ulaganja, broj i kvalitetu radnih mjesta, pravično oporezivanje, zabranu otkupa dionica ili izvanredne dividende za dioničare i praćenje putem socijalnog dijaloga;
- d) osigurati da su dvostruki prijelazi „pravedna tranzicija“: što znači pravovremeno predviđanje i procjenu utjecaja strukturnih promjena i jamčenje odgovarajuće podrške zaposlenicima, poduzećima i regijama pogođenim strukturnim promjenama. To zahtijeva integrirani pristup i snažan i koherentan socijalni dijalog uključivanjem svih dionika na svim razinama: poduzeća (osposobljavanje, unutarnja mobilnost, predviđanje restrukturiranja kako bi se izbjegli prisilni tehnološki viškovi), javne agencije za zapošljavanje (organiziranje glatkog prijelaza s jednog posla na drugi), drugi oblici javne vlasti (mapiranje sektorskih / lanaca vrijednosti i planiranje s regionalnim planovima za preusmjeravanje radne snage), sindikati (osmišljavanje alternativa planovima restrukturiranja, pronalaženje rješenja za svakog radnika pogođenog restrukturiranjem i izgradnja sindikalne moći u novim industrijama). Potpuno sudjelovanje radnika i njihovih sindikata mora biti obvezni preduvjet u svim tim radnjama - ne smije biti „ništa o nama, i bez nas“;
- e) uspostaviti ad hoc sindikalne koordinacijske skupine za potporu zajednički dogovorenim sindikalnim akcijama u slučaju transnacionalnog restrukturiranja i masovnih planova smanjenja radnih mjesta te razviti alate za predstavnike radnika u multinacionalnim tvrtkama kako bi bili bolje pripremljeni za predviđanje i oblikovanje promjena (npr. priručnik o restrukturiranju i praktičnim preporukama članovima ERV-a / SE-a);
- f) Nadgledati i utjecati na teritorijalne i sektorske planove i resurse u okviru Pravedne tranzicije EU-a, kao i razviti dugoročne putokaze za predviđanje i upravljanje dubokom dekarbonizacijom energetske i energetske intenzivne industrije i prelazak na elektrifikaciju i alternativna goriva u proizvodnim lancima opreme za prijevoz, zajedno sa zaposlenima i vladom; osigurati da su nacionalni i sektorski sindikati uključeni u razvoj, praćenje i ocjenu teritorijalnih planova Pravedne tranzicije u skladu s načelom partnerstva u kohezijskom financiranju; provoditi kampanje za povećanje resursa iz Fonda za pravednu tranziciju kako bi se ublažio socijalni utjecaj zelene tranzicije;
- g) Istražiti potencijal digitalnih tehnologija za rješavanje naših „velikih društvenih izazova“ (energetska i resursna učinkovitost, klimatske promjene, mobilnost, zdravlje) i proaktivno sudjelovati u prijedlozima EU-a za uspostavljanje vodeće industrijske pozicije u elektroničkim komponentama/sustavima i investiranju u razvoj novih IT sektora kao što su *Big Data*, računalstvo u oblaku, umjetna inteligencija, napredna proizvodnja;
- h) razraditi integrirani pogled industriAll Europe o održivoj i inkluzivnoj mobilnosti koja se bavi modalnim promjenama, elektrifikacijom flota i alternativnih goriva i pogonskih tehnologija te sektorskim putokazima i politikama na razini EU-a i na nacionalnoj razini, koji će jamčiti pravedan prijelaz za radnike u automobilske i zrakoplovne industrije, brodogradnje i industrije pomorske opreme te sektoru željezničke opreme i njihovim lancima opskrbe;
- i) razviti pristup industriAll Europe o ulozi koju mjere radnog vremena mogu imati za jamčenje i pružanje dobrih radnih mjesta, kao odgovor na digitalizaciju i gospodarsku krizu;

- j) Raditi na reformi europske politike tržišnog natjecanja kako bi podržali asertivnu Europsku industrijsku strategiju koja promiče industrijsku suradnju duž lanaca vrijednosti orijentiranih na budućnost, uzimajući u obzir izazove globalizacije (uključujući porast nepoštenih trgovačkih praksi) i potrebu opuštanja pravila o pomoći države kako bi se osigurala puna podrška za dvostruke - zelene i digitalne prijelaze;
- k) ulagati u regionalnu dimenziju industrijske politike radi rješavanja rastućih nejednakosti, istražujući mogućnosti za vraćanje proizvodnje u Europu i borbu za ujednačavanje regionalnih nejednakosti;
- l) Promovirati strateško planiranje odgovarajućih javnih financija za modernizaciju industrijske infrastrukture Europe: transeuropske prometne mreže (željezničke, zračne luke i luke), (pametne) električne mreže, infrastruktura za hvatanje i skladištenje ugljika i vodika/njihova uporaba (CCS/CCU), komunikacije, industrijska infrastruktura (poslovni parkovi, istraživanje i inovacije, logistika), uključujući sudjelovanjem u inicijativama EU-a poput Europskog saveza za vodik i Europskog saveza za baterije (EBA);
- m) Promovirati Energetsku uniju 2.0 koja ulaže u snažno povećanje opskrbe energijom s niskim udjelom ugljika, organizira odgovor na potražnju, stvara europsku električnu mrežu za rješavanje isprekidanih karakteristika energije vjetra i sunca, razvija tehnologije za skladištenje energije i potiče istraživanje i razvoj, kako bi se održala i razvila punopravna energetska industrija unutar EU-a, prepoznajući važnost energetske suverenosti i svih izvora s niskim udjelom ugljika za buduću energetsku mješavinu, istovremeno jamčeći dostupnu energiju za industrijske korisnike i kućanstva;
- n) Izraditi putokaze za duboku dekarbonizaciju energetske intenzivne industrije (npr. čelik, nemetalna industrija, kemijska industrija, papirna industrija), s ciljem da se zajamči održiva budućnost za ove sektore u Europi kroz unapređenje novih revolucionarnih tehnologija, masivna javna i privatna ulaganja i podržavajući regulatorni okvir kako bi se osigurala pravedna tranzicija, pazeći da europska proizvodnja nije izložena nepoštenim i agresivnim trgovinskim dampingom i asimetričnom konkurencijom;
- o) Promicati industrijalizirano kružno gospodarstvo koje nadilazi recikliranje otpada i usredotočuje se na ponovnu upotrebu i preradu, posebno aktivnim sudjelovanjem u inicijativama EU-a o sirovinama i cirkularnosti;
- p) Promovirati „održivo financiranje“ u cilju preusmjeravanja tokova kapitala na više održive aktivnosti i na više pravičnosti u globalnim lancima vrijednosti, sudjelovanjem u inicijativama taksonomije i zagovaranjem poboljšano g nefinancijskog izvješćivanja i održivih mjera korporativnog upravljanja (npr. obvezni okviri za analizu ljudskih prava);
- q) Zalagati se za multilateralnu regulaciju međunarodne trgovine kako bi se osiguralo provođenje i univerzalno poštivanje prava radnika, kao i ekoloških standarda, te trgovinske i investicijske politike, s kojima će se pružati poštenu globalni uvjeti za naše industrije kroz portfelj političkih instrumenata vezanih uz trgovinu i ulaganja te pregovora, bilo u vezi s istjecanjem ugljika, poštivanjem standarda zaštite okoliša i uvjeta rada, ili u rješavanju viška kapaciteta i nepoštenih praksi, uključujući aktivno sudjelovanje u domaćim savjetodavnim skupinama. Transparentnost je presudna za socijalno prihvaćanje trgovinske politike, a sindikalno je sudjelovanje ključni zahtjev da se to postigne. Nadalje, jaka koordinacija unutar sindikalnog pokreta vitalna je za pitanja trgovinskih politika između EU-a i europskih zemalja koje nisu članice EU-a.

3. Snažan glas za radnike za inkluzivna, zdrava i sigurna radna mjesta

Pandemija i njezine posljedice radikalno su promijenile svijet rada, kako za one koji su se navikli raditi od kuće, tako i za one radnike za koje se smatra da su „neophodni“ za održavanje industrijske proizvodnje, proizvodnje energije i održavanje sustava te za one koji pružaju rješenja da se svijet nastavi kretati i raditi.

Zdravlje i sigurnost na radu prešli su od statusa zapostavljene teme u Europi na status da budu pravedno prepoznati kao vitalni. Iako je pandemija prijelomna točka za širenje tehnologije i za digitalnu transformaciju našeg radnog okruženja, ključno je izbjeći pretpostavku da je svatko u stanju iskoristiti prednosti te tehnologije. Dobra zdravstvena i sigurnosna kultura - od „pogrešaka i pogodaka“ do psihosocijalnih rizika na poslu - mora se ojačati u svim našim industrijama.

Pandemija koronavirusa je nažalost istaknula da danas, više nego ikada, postoje duboke nejednakost koje se tiču zdravlja na radu, nesreća na radu i posebno koje se tiču profesionalnih oboljenja. Digitalna podjela koja je naglašena krizom koronavirusa, mora, bez odgađanja, postati predmetom rasprave i konkretnih mjera za njezino rješavanje. Digitalna podjela razdijelila je cijelu populaciju na dva dijela. S jedne strane postoje oni koji mogu koristiti digitalne alate, a s druge strane su oni koji nemaju načina, znanja ili jednostavno nemaju mogućnosti za nju zbog vrste njihovog posla. Digitalni razdor je također imao značajan utjecaj na razine i tipove izlaganju riziku od ozljeda na radu i profesionalnih oboljenja.

U industriji se tempo digitalne transformacije ubrzao jer je nova situacija zahtijevala uvođenje i upotrebu novih tehnologija, a automatizacija je jedan od načina da se održi socijalna distanca. Mnogi radnici u industrijama bili su prisiljeni prilagoditi se sve većem i nepredvidivom tempu rada uzrokovanom intenziviranjem rada zbog automatizacije i naprednih tehnologija. Uvođenje novih tehnologija i povećanje produktivnosti ne smiju se prevesti u regresivni model koji stavlja veći pritisak na radnike. To bi mogla biti prilika da se olakša njihov teret tako da se ponovno promisle – uz njihovo sudjelovanje – politike organizacije rada i radnog vremena. Pritisak da budemo fleksibilni i prilagodljivi, da imamo odgovarajuće vještine i da budemo na profesionalnom vrhu utječe na radnike koji trebaju ići u korak s brzom digitalnom transformacijom.

Europa mora izbjegavati pogreške i neželjene posljedice prethodnih kriza. Istraživanja i literatura iz prošlih desetljeća pokazuju da su na žene imale nerazmjerni utjecaj i do sedam godina kasnije u odnosu na njihove muške kolege u prethodnim krizama (u zapošljavanju, obrazovanju, političkoj zastupljenosti). Pandemija koronavirusa utjecala je nerazmjerno na žene u cijeloj Europi, kao i na zaposlene u neophodnim zanimanjima, putem nezaposlenosti ili zbog povećanog radnog opterećenja vezanog uz rad na daljinu i dječje nastave na daljinu zbog zatvaranja ustanova za zbrinjavanje djece (vrtića, škola). Postoji rizik za ulazak u regresiju vezano uz razliku u plaći između muškaraca i žena i mogućnosti napredovanja u karijeri za žene. Programi oporavka EU-a moraju osigurati da ova kriza ne ukorijeni. Naša je dužnost, kao industrijskog sindikata, oblikovati digitalizaciju za dobrobit svih članova društva i svih industrijskih radnika. Dvostruki prijelazi prema digitalnijoj i dekarboniziranoj ekonomiji dobro su dokumentirani, ali ova kriza ujedno je i prilika da se pokrene potreba za društvenom tranzicijom prema sveobuhvatnijem i raznovrsnijem tržištu rada.

Povećanje raznolikosti naše industrijske radne snage od vitalne je važnosti za jamčenje budućnosti održive proizvodnje u Europi - osiguravanjem dugoročnih zdravih radnih mjesta. Da bi se to nadogradilo i da bi se oblikovao oporavak koji je dobar za sve, potrebne su nove ideje i nadahnuće, nova kultura vodstva, kreativna suradnja i dublje promišljanje o tome kako su ove promjene utjecale na različite skupine u društvu.

Stoga će industriAll Europe:

- a) Boriti se za dostojno zaposlenje za sve i boriti se protiv nesigurnog rada u skladu s drugim zajedničkim zahtjevom industriAll Europe, osiguravajući da ugovori o izravnom zapošljavanju s punim radnim vremenom na neodređeno ostanu kao standardni način zapošljavanja;
- b) Raditi na europskim politikama za potporu digitalizaciji industrije koja favorizira široku i pravednu raspodjelu njezinih dobitaka, koja se bori protiv digitalne nejednakosti (posebno za mala i srednja poduzeća) i koja iskorištava svoje mogućnosti za opće dobro;
- c) Raditi na jačanju pravnog okvira koji jamči bolje radno okruženje;
- d) Promicati sveobuhvatne okvire za rad na daljinu, uključujući i pravo na isključivanje;
- e) Promicati politike radnog vremena koje osiguravaju, stvaraju i preraspodjeljuju zaposlenost, koje poboljšavaju zdravlje i sigurnost na radu, te koje dopuštaju fleksibilnost tijekom radnog vijeka, posebno za starije radnike i koji nastavljaju omogućavati otvorenu raspravu o pitanju ravnoteže između posla i privatnog života i skraćeno radno vrijeme kroz naše strukture;
- f) Raditi protiv nasilja i zlostavljanja u svijetu rada u skladu s MOR-ovom Konvencijom broj 190 iz 2019. i pratećom Preporukom broj 206;
- g) Raditi na tome da nacionalni planovi oporavka i Europski semestar uključuju sheme za utvrđivanje potreba i nedostataka u vještinama, posebno s pogledom usmjerenim prema zelenoj i pametnoj industriji u bliskoj budućnosti. Planovi također trebaju uključivati programe naukovanja i obuke s mogućnostima zadržavanja posla za pripravnike kako bi se pripremila sljedeća generacija industrijskih radnika. Sindikati moraju biti u potpunosti uključeni u ovaj proces i proaktivno podupirati mlade na početku njihove karijere, posebno također kao dio strategije obnove sindikata;
- h) Trajno procjenjivati utjecaj na količinu i kvalitetu radnih mjesta u našim industrijama, promičući veću raznolikost na tržištu rada i radeći na smanjenju digitalne podjele kroz razvoj digitalnih vještina i osposobljavanje za sve radnike;
- i) Evaluirati, proučiti i eventualno revidirati zajedničke zahtjeve industriAll Europe za pojedinačno pravo na osposobljavanje i protiv nesigurnog rada;
- j) Razviti program obuke i mentorstva sindikalnih prvaka u raznolikosti na industrijskim radnim mjestima, u suradnji s ETUC-om i drugim europskim sindikalnim federacijama;
- k) Razviti sveobuhvatnu strategiju zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, kako bi se ojačala uloga sindikata i/ili povjerenika zaštite na radu - posebna pozornost posvetit će se dugoročnim utjecajima ove krize na zdravlje, posebno na aspekte organizacijskog, socijalnog i psihološkog radnog okoliša zbog krize, te na nove rizike u novim tehnologijama i sektorima, promičući priznavanje koronavirusa kao profesionalnog oboljenja (s posljedičnom zakonski obvezujućom kompenzacijom za one koji su zaraženi na radnom mjestu);
- l) Promovirati cjeloživotni pristup obrazovanju i osposobljavanju za sve radnike, uz visokokvalitetnu nastavu, bez diskriminacije i u svakoj zemlji EU-a, kako bi se povećale mogućnosti zapošljavanja, posebno za mlade ljude. Osigurati pravilan prijenos *know-how*.
- m) Raditi na tome da osigura da akcijski plan o Europskom stupu socijalnih prava (EPSR) uključuje ambiciozne alate za organizaciju prijelaza s jednog na drugi posao;
- n) Pozivati na različite mogućnosti za umirovljenje u dobrom zdravlju (na primjer, ranije umirovljenje, djelomično umirovljenje) i zaštitu od siromaštva među starijima te osigurati one koji su o njima ovisni nakon njihove smrti, a suprotstavljati se automatskom povisivanju godina za

odlazak u mirovinu u skladu s očekivanim životnim vijekom, osim ako se tako ne dogovore socijalni partneri, te promicati međugeneracijski pristup;

o) Promicati prilagodbu radne okoline i uvjeta rada različitim dobnim skupinama kako bi se radnici održali u dobrom zdravlju te osigurati da se mogu zaposliti.

4. Snažan glas radnika za poštenu plaću i stabilnu kupovnu moć

Osim javnozdravstvenih izazova koje predstavlja pandemija, ekonomska situacija pogoršala je ekonomske nejednakosti. Mora se priznati da dio stvorenog bogatstva koji odlazi radnicima i dalje pada. Nejednakosti rastu i unutar i između zemalja. Postoje nejednakosti između muškaraca i žena, radnika na istoku i zapadu te na sjeveru i jugu. Oporavak vođen investicijama jedini je izlaz iz ove krize, a nedavna iskustva pokazuju dugoročnu štetu koju nanose programi štednje. Radnici ne bi trebali postati žrtve izbijanja bolesti i moraju biti zaštićeni od gubitka dohotka. Od vitalne je važnosti da radnici pogođeni zaključavanjima imaju dovoljno prihoda da sastave kraj s krajem. Za brz oporavak važno je zadržati kupovnu moć. Bilo bi neprihvatljivo kad bi recesija bila popraćena rastom cijena koji bi mogao dovesti do daljnjeg širokog osiromašenja. Sustavi kolektivnog pregovaranja imaju središnju ulogu u osiguravanju socijalne kohezije i jednakosti, a promicanje stabilnih i snažnih industrijskih odnosa presudno je za postizanje Europskog stupa socijalnih prava.

Stoga će industriAll Europe:

a) Promicati oporavak vođen plaćama kako bi se potaknulo gospodarstvo, osiguravajući da stvarne plaće sustižu porast produktivnosti i da se porast produktivnosti ostvaren tijekom pandemije kao rezultat rada od kuće i ubrzane digitalizacije pošteno dijeli u plaći, i uvjetima rada (npr. obuci, dogovorima o radnom vremenu, itd.), osiguravajući da radnici ne snose troškove rada od kuće;

b) Boriti se i pregovarati o jednakoj plaći za jednak rad u cijeloj Europi: uključujući jasne obveze poslodavaca i snažan europski pravni okvir o transparentnosti plaća i jednakoj plaći i postupanju svugdje;

c) Osigurati da su socijalni partneri duboko uključeni u određivanje minimalne plaće, gdje je to primjenjivo i relevantno;

d) Raditi na konvergenciji plaća između istočne i zapadne Europe;

e) Borba protiv iskorištavanja radnika migranata na tržištu rada osiguravanjem da im se ponudi članstvo u sindikatima, poštena integracija na tržište rada, pravo na obuku i socijalnu sigurnost;

f) Provesti ambiciozni akcijski plan za poticanje država članica da slijede svoja obećanja u vezi s proglašenjem Europskog stupa socijalnih prava;

g) Ojačati unutarnju raspravu i koordinaciju o kolektivnom pregovaranju i poboljšati razmjenu informacija o kolektivnom pregovaranju između sindikata u proizvodnim sektorima putem Eucob@n i vlastite mreže industriAll Europe.

5. Snažan glas za radnike zahtijeva socijalnu i demokratsku Europu izgrađenu na solidarnosti među narodima u krizi i oporavku

U srpnju 2020. Europsko vijeće je iznijelo poticajni paket prepoznajući da su ulaganja, a ne štednja, jedino sredstvo za obnovu naših gospodarstava i za suočavanje s izazovima klimatskih promjena i digitalizacije. Ovo je značajna pobjeda za one koji zagovaraju socijalniju Europu tijekom posljednjeg

desetljeća. Ali u oporavku od ove velike krize, ne možemo zanemariti činjenicu da pogoršanje životnog standarda građana i rast nezaposlenosti mogu dovesti do poticanja nacionalističkih rješenja i uspona krajnje desnice. Europski oporavak mora, naprotiv, stvoriti solidarnost među zemljama i narodima, kao i trgovinu koja se temelji na univerzalnim pravilima koja štite ljude i planet. Osim toga, ta solidarnost mora se proširiti i izvan granica našeg kontinenta, s novim suosjećajnim zajedničkim pristupom za tražitelje azila i migraciju koja se temelji na ljudskim pravima i poštivanju međunarodnih zakona te osiguravanjem pristupa temeljnim javnim uslugama. To zahtijeva usklađenu akciju i koordinaciju između sindikata i vlada.

IndustriAll Europe osuđuje i ujedinjuje se u suprotstavljanju strukturnoj nejednakosti, diskriminaciji i ukorijenjenom nepovoljnom položaju sa kojima se suočavaju žene, radnici etničkih manjina, invalidi i radnici LGBT+ skupine, što je značilo nejednaku izloženost, nerazmjeran utjecaj i smrt od Covid-19. Naši se naponi moraju usmjeriti na pravilno provođenje naših dugogodišnjih zahtjeva za promicanjem i jačanjem demokracije na radu i jednakosti u društvu. Kao sindikati, također moramo preuzeti svoju odgovornost i djelovati u međunarodnoj solidarnosti, posebno u slučajevima restrukturiranja multinacionalnih tvrtki. Ne možemo dopustiti poslodavcima da nas dijele u borbama oko poslova, selidbi proizvodnje i u bilo kojoj utrci kojoj je cilj smanjivanje prava. Moramo se držati zajedno i koristiti sve moguće kanale i instrumente za koordinaciju, međusobno informiranje i djelovanje u jedinstvu. Brojne tvrtke iskorištavaju situaciju i koriste virus CoVid-19 kao pokriće za provođenje golemih programa restrukturiranja i međusobno suprotstavljanje radnika unutar i između zemalja. Moramo djelovati protiv toga i izgraditi transnacionalnu solidarnost između naših članova iz različitih zemalja. Nadalje, u nekim su zemljama poslodavci počeli najavljivati ukidanje radnih mjesta, umjesto da pribjegavaju teško izbornim nacionalnim programima zaštite radnih mjesta čije je trajanje produženo. IndustriAll Europe poziva poslodavce da djeluju u dugoročnim interesima svih i izbjegnu nastanak sve veće nesigurnosti. Osiguravanje inkluzivnosti i solidarnosti moraju biti glavni ciljevi oporavka EU-a.

Stoga će industriAll Europe:

- a) Pomno pratiti i sudjelovati u Europskom semestru kako biste osigurali da se mjere štednje ne vrate na mala vrata, uspoređivanjem i iznošenjem iskustava naših sektora i investicijskih prioriteta, osiguravajući da Europski semestar postane djelotvoran i učinkovit alat za koordinaciju makroekonomske politike za potporu kvalitetnim radnim mjestima i gospodarskom rastu integriranjem ciljeva Zelenog plana i Europskog stupa socijalnih prava, te da Europski semestar ne smije podrivati bilo koji sustav kolektivnog pregovaranja, socijalne sigurnosti i mirovinskog sustava;
- b) Mjere zaštite radnih mjesta moraju biti zajamčene dok se ne osigura oporavak;
- c) Odlučno govoriti o napadima na kolektivno pregovaranje, o pravima na informiranje, savjetovanje i sudjelovanje te o socijalnom dijalogu na svim razinama, umrežujući se u znak solidarnosti sa sindikatima članicama radi obrane sustava industrijskih odnosa;
- d) Provoditi kampanju za „Više demokracije na radnom mjestu“, zajedno s ETUC-om, europskim sindikalnim federacijama i nacionalnim sindikatima, s ciljem pozivanja na obvezujuće inicijative EU-a radi osiguranja provedbe i jačanja prava radnika na informiranje, savjetovanje i sudjelovanje na nacionalnoj i europskoj razini te okončanja rupa u zakonu EU-a koje multinacionalne tvrtke koriste za zaoblavanje prava radnika;
- e) Braniti jačanje demokracije u kompanijama provodeći kampanje tako da predstavnici radnika dobiju veću zastupljenost u izvršnim i nadzornim tijelima kompanija i da imaju ista prava kao drugi članovi tih tijela;

- f) Potražiti hitna rješenja i politike za jačanje kako bi se značajno poboljšala naša sindikalna koordinacija u multinacionalnim kompanijama i pomoć članovima ERV-ova/SE-ova i ojačala vezu između koordinatora ERV-ova/SE-ova, nacionalnih sindikata i rada industriAll Europe; i voditi u jedinstvu od „sjedišta“ sindikata do kraja lanca opskrbe;
- g) Razviti nove zajedničke zahtjeve kolektivnog pregovaranja za promicanje različitosti i jednakosti i borbu protiv homofobije, rasizma i ksenofobije na radnom mjestu;
- h) Odgovoriti na pokret *Black Lives Matter* i rastuću ksenofobiju, posebno uključivanjem u obuku za sindikaliste o nesvjesnoj pristranosti i borbu protiv rasizma na radnom mjestu i općenito u društvu, zajedno s ETUI-jem i drugim pružateljima obuke u sindikatima;
- i) Koristiti europski sektorski socijalni dijalog kao važan forum za demonstriranje naših zajedničkih ciljeva u svim našim sektorima prema poslodavcima;
- j) Djelovati solidarno s radnicima na globalnoj razini kroz inicijative o globalnim lancima vrijednosti te jačanjem prava i uključivanjem radnika u lancima opskrbe, uključujući kampanju za obveznu skrb i dubinsku analizu o ljudskim pravima, okolišu i zdravlju i sigurnosti na radu u suradnji s IndustriALL Global Union.

Da bi postigao ove prioritete, industriAll Europe gradit će saveze i zajedničke akcije unutar i izvan sindikalnog pokreta, radeći s poslodavcima, nevladinim organizacijama i civilnim pokretima, kreatorima politike te nacionalnim i europskim političarima s kojima dijelimo ciljeve. Naredne godine postaviti će velike izazove za industrijske radnike, ali također i prilike. Moramo stvoriti i zgrabiti te prilike kako bismo povećali snagu glasa industrijskih radnika u upravljanju oporavkom.

6. Implementacija i evaluacija

Implementacija akcija i aktivnosti vezanih uz Strateški plan odgovornost je i industriAll Europe i sindikata članica u svakoj zemlji. Kako bi se povećao politički utjecaj rada industriAll Europe, sve političke rezolucije trebaju uključivati plan implementacije. To bi trebalo imati dvije razine: aktivnosti sindikata koje se poduzimaju na nacionalnoj razini i aktivnosti napravljene na europskoj razini. Taj plan implementacije trebao bi se razviti u bliskoj suradnji s odgovarajućim odborom ili radnom skupinom i tajništvom industriAll Europe i, ako je moguće, biti dijelom rezolucije kad se predstavlja Izvršnom odboru na odlučivanje. To će također biti povezano s potpunom unutarnjom i vanjskom komunikacijskom strategijom.

Posebnu pažnju treba dati metodama kako industriAll Europe i nacionalni sindikati članice mogu komunicirati prioritete, rad i aktivnosti, svim članovima koje zastupaju.

I tijekom i na kraju kongresnog razdoblja trebamo procijeniti utjecaj rada svih odbora i radnih skupina vezanih uz europske institucije i druge relevantne dionike na europskoj sceni, te jednako procijeniti kako sindikati članice rade s tim politikama i kako ih implementiraju na svojim poljima djelovanja. Stoga je evaluacija dio dugog postupka kojem je cilj veća učinkovitost našim rezolucijama i našim preporukama.